

WELK HUISDIER
PAST BIJ MIJ?

Je hebt besloten dat je huisdieren neemt, of overweegt dat te gaan doen. Hartstikke leuk! Maar past de diersoort die je op het oog hebt wel bij je? Voldoet het aan je verwachtingen? En nog belangrijker: kan jij het dier bieden wat het nodig heeft?

Deze gids geeft je een overzicht van alles wat je moet weten over de meest gehouden huisdiersoorten vóórdat je ze aanschaft. Zo weet je wat je in huis haalt, hoe je het leven van je huisdieren zo aangenaam mogelijk maakt en hoe je er zelf het meeste plezier aan beleeft.

Aan bod komen de volgende dieren:

- Konijn
- Cavia
- Gerbil
- Hamster
- Rat
- Hond
- Kat
- Parkieten en papegaaien
- Kanaries en andere kleinere vogelsoorten

Een heel leven lang

In de hedendaagse wegwerpcultuur zien we helaas dat dieren hier ook de dupe van worden. Dieren wordt maar al te vaak aangeschaft in een impuls of om verkeerde redenen en worden net zo makkelijk weer van de hand gedaan. Elke diersoort heeft soortspecifieke gedragsbehoeftes, maar heeft daarnaast ook een geheel eigen persoonlijkheid. Op dat eerste kan je je als eigenaar voorbereiden, maar als een dier een ander karakter blijkt te hebben dan verwacht zou dat geen reden moeten zijn om het dier weer weg te doen.

Een dier in gevangenschap is volledig afhankelijk van zijn verzorger. De eigenaar bepaalt dus letterlijk de kwaliteit van het dierenleven. In de wet staat beschreven dat de eigenaar verplicht is om te voorzien in zijn basisbehoeftes, die vertaald zijn in de 5 vrijheden:

- Dieren zijn gevrijwaard van honger, dorst of onjuiste voeding
- Dieren zijn gevrijwaard van thermaal en fysiek ongerief
- Dieren zijn gevrijwaard van pijn, verwonding of ziekten
- Dieren zijn gevrijwaard van angst en chronische stress
- Dieren zijn vrij om een natuurlijk soorteigen gedragspatroon uit te kunnen oefenen

Dat klinkt heel eenvoudig. Maar als je kritisch kijkt naar hoe huisdieren gehouden worden, zie je dat heel veel dieren hier lang niet in tegemoetgekomen zijn; denk aan het konijn dat alleen in een klein hokje gehouden wordt, dieren die verkeerde voeding krijgen en daardoor te dik worden en/of andere gezondheidsproblemen ontwikkelen of werkhonden die niet kunnen werken en gedragsproblemen ontwikkelen.

Dus juist omdat zo'n dier geheel afhankelijk is van zijn verzorger is het zo belangrijk dat diegene zich verdiept heeft in de verzorging, voeding en gedragsbehoeftes van het dier. En dat hij bereid is om hierin tegemoet te komen, ook als hij daar zelf even geen zin in heeft.

Waar haal ik mijn dieren vandaan?

Als je je huisdieren niet via familie of vrienden in huis neemt zijn opvangen en goede hobbyfokkers de beste keuzes om dieren aan te schaffen. Maar waar moet je nog meer op letten?

Een gezond dier, een fijn leven

Als je bewust kiest voor een (jong) dier met bepaalde uiterlijke of karaktereigenschappen, kies dan voor een dier dat een gezond leven voor de boeg heeft. Want het is egoïstisch om bewust voor een huisdier te kiezen dat zijn hele leven ongemakken heeft of zelfs pijn lijdt van zijn uiterlijk of gezondheid, alleen voor ons plezier.

Een bewuste keuze voor een huisdier, daarbij let je op:

- (Verwacht) karakter: past dat bij mij en wat ik het dier kan bieden? Hoewel dit bij honden extra belangrijk is, geldt dat natuurlijk voor alle diersoorten.
- Gezondheid: zijn er in de familie van het dier of binnen het ras veelvoorkomende ziektes? Zo ja, wat is eraan gedaan om te voorkomen dat dit dier hier last van gaat krijgen? Sommige rassen hebben zoveel risico op ziektes dat je ze beter niet kan aanschaffen.

- Uiterlijk: kan dit dier zijn gedragsbehoeftes uitvoeren zonder dat het last heeft van zijn uiterlijk?
- Afkomst: komt het dier van een adres waar goed voor de dieren gezorgd wordt? Houd ik hiermee geen verkeerde praktijken in stand?

Als je voor een ras kiest, ongeacht de diersoort, verdiep je dan altijd in het karakter. Sommige rassen zijn bijvoorbeeld zeer rustig, terwijl andere rassen bekend staan als druk of wat pittiger naar andere dieren. Bij honden komt daar nog bij dat een ras of kruising voor een bepaald doel gefokt is. Het bijbehorende karakter moet wel bij je passen en jij als eigenaar moet kunnen garanderen dat de hond ook voorzien wordt in de gedragsbehoeftes die bij zijn karakter passen. Een hond kan nog zo mooi zijn, als het karakter niet bij je pas heb je daar niets aan.

Binnen een ras is het zeer raadzaam om naast een passend karakter ook te kijken naar gezondheid en uiterlijk. Helaas geeft een stamboom niet altijd de garantie dat je een gezond dier koopt. Er zijn bij alle diersoorten wel rassen te noemen die qua uiterlijk zo extreem gefokt zijn dat het dier daar zelf last van heeft. Of dieren die een groot risico hebben op ernstige

erfelijke ziektes. Verdiep je hierin. Sommige rassen hebben zoveel ongemak van hun uiterlijk of risico op ziektes dat je ze beter niet kan aanschaffen. Dit geldt zeker niet alleen voor honden en katten, maar ook voor bijvoorbeeld bepaalde konijnen en vogels.

Kies je voor een kruising of een rasloos dier, dan is het raadzaam om ook bovenstaande punten in acht te nemen. Een rasloos dier heeft niet per definitie geen kans op problemen, kijk dus altijd naar de familie van het dier indien mogelijk.

Bij herplaatsers kan het natuurlijk voorkomen dat je een dier treft waarvan al bekend is dat hij bepaalde aandoeningen heeft. Uiteraard is de situatie dan heel anders en kan je zo'n dier nog een zo prettig mogelijk leven bieden. Dan gaat het echter om een dier dat er al is.

Opvang

Bij een opvang worden dieren gebracht die niet langer gewenst zijn of waar niet langer voor gezorgd kan worden. Vaak zitten hier allerlei dieren die een tweede kans verdienen. Niet alle dieren die hier gebracht worden

hebben een nare achtergrond, voor veel dieren is ook gewoon goed gezorgd maar is er door omstandigheden afstand van gedaan. Daarnaast komt het met name bij knaagdieren en konijnen regelmatig voor dat een vrouwtje zwanger naar de opvang gebracht wordt en er dus jonge dieren beschikbaar zijn in een opvang. Ook rasdieren komen regelmatig in een opvang terecht.

Door een dier uit een opvang te nemen draag je ook bij aan het voortbestaan van opvangen en geef je dieren een tweede kans op een mooi leven. Kijk ook bij opvangen kritisch of de dieren goed verzorgd zijn en schone verblijven hebben.

Hobbyfokker

Een goede hobbyfokker is een prima adres om huisdieren te halen. Sommige fokkers fokken dieren voor shows, maar er zijn ook goede fokkers die dat niet doen en gewoon leuke gezonde dieren fokken.

Als je een fokker hebt uitgekozen is het raadzaam om eerst eens langs te gaan. Zo kan je kijken of je niet te maken hebt met een foute fokker en of er goed voor de dieren gezorgd wordt. Vraag veel over de dieren, een goede fokker zal met plezier vertellen over zijn/haar dier en de tijd nemen. Kijk of de aanwezige dieren er gezond uit zien, of er niet te veel nestjes zijn, of de verblijven voldoende groot en niet vies zijn, etc.

Hoe herken je een goede fokker?

- Er zijn niet te veel dieren en niet constant nestjes. Meestal moet je even geduld hebben voor je je huisdieren ook echt in huis hebt. Wat “te veel” dieren zijn hangt sterk af van de diersoort. 30 honden is veel, maar bijvoorbeeld 30 cavia’s niet per se.

- De moeder is bij haar jongen als ze nog niet zonder haar kunnen. De vader is in sommige gevallen aanwezig, maar dit is niet noodzakelijk.
- De jonge dieren worden goed gesocialiseerd: ze hebben regelmatig contact met mensen en pups gaan daarnaast ook mee op pad om ze te laten wennen aan de grote wereld.
- De fokker heeft gezonde ouderdieren gekozen, zowel qua uiterlijk als qua gezondheid. Dat wil onder andere zeggen dat ze geen extreme bouw hebben die hen belemmert in een normaal functioneren (denk aan konijnen met oren tot op de grond of hondenrassen die chronische ademhalingsproblemen hebben door hun korte neus).
- De dieren zitten in schone verblijven en maken een verzorgde en gezonde indruk.
- Bij knaagdieren en konijnen zijn mannetjes en vrouwtjes gescheiden.

Foute fokkers

Helaas bestaan er naast goede fokkers ook veel foute fokkers. Dat hoeven niet altijd fokkers te zijn die heel veel dieren hebben zitten.

Het kan soms moeilijk zijn om foute fokkers te herkennen en ze hoeven zeker niet aan alle punten te voldoen, maar waar kan je in ieder geval op letten?

- Er zijn veel rassen en/ of veel dieren aanwezig en er zijn altijd wel dieren die mogen verhuizen, zonder dat je erop hoeft te wachten. Een goede fokker heeft niet aan de lopende band kleintjes.
- Ouderdieren zijn niet bekend, moeder is niet aanwezig. Dit is zeer belangrijk bij jonge dieren die nog bij de moeder horen te zijn.
- Dieren worden voor de aanbevolen leeftijd al aangeboden te verhuizen. Denk hierbij aan pups die voor 7 weken al weg gaan of vogels die nog niet zelfstandig eten (beide is bij wet verboden in Nederland). Verdiep je altijd in de leeftijd waarop dieren van hun ouders gescheiden mogen worden.
- Honden en katten dienen een paspoort en een inentingsboekje te hebben. Rashonden dienen een stamboom te krijgen (vraag in ieder geval die van de ouders als die van de pup er nog niet is) en zijn meestal onderzocht op bepaalde erfelijke afwijkingen. Verdiep je in de veelvoorkomende ziektes van een ras en vraag naar de uitslag van bepaalde testen.
- Dieren worden niet of zelden in de hand genomen en niet gesocialiseerd.
- Dieren zitten niet goed in hun vacht of veren, maken een zieke indruk, hebben wonden of zien er op een andere manier niet goed uit.
- De verblijven zijn niet schoon.
- Bij honden en katten mag je voor garantie alleen naar een door de fokker aangewezen dierenarts. Onzin, elke dierenarts wordt geacht in staat te zijn om een dier te onderzoeken en een behandeling voor te schrijven.

Konijn

Konijnen zijn gezellige huisdieren die zowel binnen als buiten gehouden kunnen worden. Met voldoende aandacht kunnen ze heel vertrouwd raken met hun verzorgers. Het zijn over het algemeen vriendelijke groepsdieren die behoefte hebben aan een ruim verblijf.

Ruimte en huisvesting

De ruimte die twee konijnen nodig hebben dient niet onderschat te worden. Ze hebben sterke achterpoten en een grote behoefte om te rennen. Om die mogelijkheid te hebben moeten ze een verblijf krijgen van enkele meters. Daarnaast springen en verstoppen konijnen zich graag. Omdat konijnen ook graag graven is het zeer belangrijk dat hun verblijf een verharde ondergrond heeft, met eventueel wat zand eroverheen. Ook de bovenkant kan het beste afgesloten worden, zodat ze er niet uit en roofdieren er niet in kunnen.

Konijnen zijn ook prima in huis te houden, mits ze voldoende ruimte hebben. Een binnenkooi van een meter, zelfs een dubbele, is dus niet voldoende. Als ze los mogen lopen, zorg dan dat dit onder toezicht gebeurt om te voorkomen dat ze materialen vernielen of gaan knagen aan gevaarlijke materialen, zoals kabels.

Hanteerbaarheid

Konijnen zijn vluchtdieren, die afhankelijk van hun karakter en ervaring met mensen heel tam kunnen worden. De meeste konijnen vinden het niet leuk om opgepakt te worden. Ze kunnen dan in paniek gaan spartelen, met de achterpoten slaan of soms zelfs bijten. Sommige dieren grommen of stampen als er naar ze uitgereikt wordt. Dit geeft meestal aan dat ze zich bedreigd voelen en is dus een teken dat je nog moet werken aan het winnen van het vertrouwen van je konijn.

Eenmaal vertrouwd met hun verzorger kunnen konijnen zeer tam en aanhankelijk worden. Daarnaast zijn het intelligente dieren, die veel kunnen leren.

Gedrag

Konijnen zijn over het algemeen vrij actieve en nieuwsgierige dieren. Ze brengen een groot deel van de dag door met eten. Daarnaast besteden ze veel aandacht aan hun partner, met name door elkaar te verzorgen. Konijnen benutten de ruimte die ze krijgen goed, ze hebben dan ook veel ruimte nodig om voldoende lichaamsbeweging te krijgen. Dit houdt het konijn gezond en in goede conditie, zodat het niet zo makkelijk te dik wordt.

In tegenstelling tot de meeste cavia's gebruiken konijnen speelgoed graag. Ze houden ervan om nieuwe dingen te onderzoeken en als het mogelijk is om ze kapot te maken of ermee te gooien. Een konijn heeft uitdaging nodig om hem geestelijk gezond en gelukkig te houden. Dit kan je bijvoorbeeld doen door het voedsel op te hangen, aan te bieden in een puzzel of ergens anders in te verstoppen.

Hoeveel dieren?

Konijnen zijn uitgesproken groepsdieren, voor wie een soortgenoot zeer belangrijk is. Ze gedijen het beste in een koppel van een vrouwtje (voedster) met een gecastreerd mannetje (ram). Twee mannelijke konijnen gaat vaak goed op jonge leeftijd, maar zodat ze volwassen worden breken er vechtpartijen uit waarbij ze elkaar dodelijk kunnen verwonden. Twee voedsters gaat soms wel goed, maar is wegens de kans dat hun gedrag ten opzichte van elkaar opeens omslaat niet aan te raden. Een konijnenopvang kan je hierbij helpen, evenals bij het zoeken naar een partner voor je konijn.

Konijnen kunnen ook in groepjes gehouden worden, mits ze een zeer ruim verblijf hebben. Het koppelen van meer dan twee dieren kan het beste onder toezicht van iemand die hier ervaring mee heeft gebeuren, omdat hier ook risico's aan zitten.

Levensverwachting

Konijnen kunnen wel 10 jaar oud worden. Ze houden het als vluchtdier lang verborgen als ze ziek zijn, daarom is het als eigenaar belangrijk om goed te blijven kijken naar signalen als gewichtsverlies, minder goed eten en opeens rustiger zijn.

Verzorging

De hoeveelheid onderhoud aan twee konijnen valt vergeleken met een hond of kat mee. Ze kunnen bij voorkeur tweemaal per dag gevoerd worden, vaker kan altijd. Naast onbeperkt hooi en vers water hebben ze dagelijks een portie verse groente en ongeveer een handje droogvoer per konijn nodig. Het is aan te bevelen om het verblijf minstens eenmaal per week schoon te maken, in de zomer kan het vaker nodig zijn. Konijnen doen hun behoefte vaak in dezelfde hoek, waardoor het makkelijk op te ruimen is. Er zijn ook speciale toilethoekjes verkrijgbaar.

Uiteraard worden konijnen meestal tammer als ze veel aandacht krijgen, maar de aanwezigheid van een soortgenootje is vele malen belangrijker gezelschap.

Samengevat

Konijnen zijn...

- Groepsdieren, die niet alleen gehouden moeten worden
- Dieren die veel ruimte nodig hebben om gezond te blijven
- Vluchtdieren, die oppakken spannend vinden, maar zeer vertrouwd kunnen zijn met hun verzorger
- Dieren die ook geschikt zijn voor mensen die wat meer werken

Cavia

Cavia's zijn vrolijke, vriendelijke huisdieren. Ze zijn aanwezig in huis en nemen minder ruimte in beslag dan bijvoorbeeld konijnen (al wordt meer ruimte natuurlijk altijd gewaardeerd). Daarnaast zijn ze door hun zeer vriendelijke karakter en formaat van ongeveer één kilogram makkelijk hanteerbaar.

Ruimte en huisvesting

Cavia's kunnen zowel binnen als buiten gehouden worden, mits ze een beschut en droog nachthok hebben. De minimale grootte voor een verblijf voor twee cavia's is 1,0x0,5 meter, maar groter is natuurlijk beter en zal zeker gewaardeerd worden. Cavia's kunnen niet klimmen, maar dienen wel in een verblijf te leven waar geen andere dieren in kunnen.

Als vluchtdier vinden ze het prettig om zich te kunnen verstoppen. Daarnaast zijn ze gek op eten, dus voerspeeltjes en/of –puzzels vinden ze vaak geweldig. Omdat hun voetzolen niet behaard zijn mag de ondergrond waarop ze gehouden worden niet te hard zijn (dus geen kattengrit, beukensnippers, etc).

Hanteerbaarheid

Cavia's zijn vluchtdieren, die afhankelijk van hun karakter en de hoeveelheid aandacht en tijd die de eigenaar erin steekt erg tam kunnen worden. Onderschat hierin de erfelijke aanleg van het diertje niet, want elk individu heeft echt een eigen karakter. De ene cavia is behoorlijk schuw, terwijl de andere juist heel nieuwsgierig is. Het kan dus voorkomen dat twee cavia's altijd wat schuw blijven, terwijl andere juist graag op schoot liggen. De meeste dieren zullen weglopen als ze opgepakt gaan worden, maar gedragen zich eenmaal in de hand vrij rustig als ze eraan gewend zijn. Cavia's bijten hun eigenaar in principe nooit, zelfs niet als ze het niet prettig vinden om gepakt te worden en zich bedreigd voelen. Ze gaan dan eerder spartelen. Probeer dit zoveel mogelijk te voorkomen en zorg dat dieren zich zoveel mogelijk op hun gemak voelen.

Gedrag

Cavia's zijn het grootste deel van de tijd bezig met eten, dit doen ze bijna de hele dag door. Jonge dieren hebben vaak duidelijke activiteitspieken (buiten het eten om), volwassen dieren zijn vaak een stuk rustiger. Cavia's spelen niet echt met speelgoed, al zijn speeltjes waar voedsel in verstopt zit vaak erg in trek. Ze verstoppen zich graag en waarderen het om een steeds wisselend ingericht verblijf te krijgen om te verkennen.

De meeste cavia's zijn redelijk vocaal, maar lawaai maken ze niet. Ze hebben vrij snel door welke geluiden er voor eten zorgen en kunnen dan gaan fluiten. Onderling maken ze vaak ook zachte piepgeluidjes.

Hoeveel dieren?

Cavia's zijn groepsdieren, wat ze ongeschikt maakt om alleen te houden. De beste combinaties zijn twee beertjes (mannetjes), twee zeugjes (vrouwjes) of een gecastreerd beertje met één of meerdere zeugjes. Het koppelen van twee beertjes gaat meestal het beste wanneer tenminste één van de twee nog jong is (4 tot 6 weken). Op oudere leeftijd kan het in sommige gevallen met de juiste begeleiding ook goed gaan. Zeugjes kunnen wat makkelijker op oudere leeftijd gekoppeld worden, mits hun karakter bij elkaar past.

Levensverwachting

Cavia's worden gemiddeld zo'n 5 jaar oud, maar 7 of ouder is geen uitzondering. Ze zijn als vluchtdier meester in het verbergen dat ze ziek zijn, daarom is het als eigenaar belangrijk om goed te blijven kijken naar signalen als gewichtsverlies, minder goed eten en opeens rustiger zijn. Op het moment dat wij zien dat een cavia zich niet lekker voelt is het vaak al te laat.

Verzorging

De hoeveelheid onderhoud aan twee cavia's valt vergeleken met een hond of kat mee. Ze kunnen bij voorkeur tweemaal per dag gevoerd worden, vaker kan altijd. Naast onbeperkt hooi en vers water hebben ze dagelijks een portie verse groente en een handje droogvoer per cavia nodig. Ze zijn ook gek op kruiden. Het is aan te bevelen om de kooi minstens eenmaal per week schoon te maken, in de zomer kan het vaker nodig zijn. Ze hebben meestal geen "toilethoekje" zoals konijnen, waardoor de kooi zeker in warmere periodes sterker kan ruiken en vaker schoongemaakt dient te worden, ook om vliegen te voorkomen.

Uiteraard worden cavia's meestal tammer als ze veel aandacht krijgen, maar de aanwezigheid van een soortgenootje is vele malen belangrijker gezelschap!

Samengevat

Cavia's zijn....

- Vriendelijk, ze bijten niet makkelijk
- Vluchtdieren, ze kunnen echter prima tam worden
- Niet heel intensief in onderhoud, dus ook geschikt voor mensen die wat minder vaak thuis zijn
- Groepsdieren, die niet alleen gehouden moeten worden
- Aanwezig in huis, maar niet luidruchtig

Gerbil

Gerbils zijn beweeglijke, actieve en relatief onderhoudsarme knaagdierjes. Het zijn dieren die met name goed tot hun recht komen als “kijkdieren”, vooral omdat ze zo klein en vliegensvlug zijn.

Ruimte en huisvesting

Het verblijf voor twee gerbils dient minimaal 80 cm lang te zijn, maar groter is altijd beter. Omdat ze zeer veel knagen is het aan te raden om ze in een glazen bak te houden met een rooster aan de bovenkant. Gerbils kunnen goed klimmen en springen, een verblijf waarin ze ook omhoog kunnen wordt dan ook zeer gewaardeerd. Een hamsterwiel voor goudhamsters (25-30 cm groot) wordt door de meeste gerbils graag gebruikt en is goed voor hun conditie. Verder graven ze graag, waardoor het aan te raden is om een groot terrarium, een speciaal gerbillarium of een verblijf te nemen met een hoge bak. Vul dit met een dikke laag bodembedekking om in hun graafbehoefte te voldoen.

Hanteerbaarheid

Gerbils zijn over het algemeen vriendelijke dieren, die niet zo makkelijk zullen bijten als ze vertrouwd zijn met hun verzorger. Wel zijn ze zeer snel en zullen ze niet zo makkelijk stil blijven zitten. Dit maakt ze minder geschikt als dier om op schoot te nemen.

Gedrag

Gerbils zijn verdeeld over de dag en nacht actief. Meestal slapen ze enkele uren, afgewisseld door uren waarin ze juist actief zijn. Ze zijn nieuwsgierig en gek op nieuwe dingen in hun verblijf. Daarnaast knagen ze graag aan materialen. Het is eenvoudig om in beide behoeftes tegemoet te komen door ze bijvoorbeeld lege doosjes, wc-rolletjes, hooiballen, eetbare huisjes etc te geven. Wat stro of hooi wordt ook gewaardeerd als nestmateriaal of gewoon om kapot te maken. Daarnaast graven gerbils veel. Geef ze dus een dikke laag

bodembedekking, zodat ze de gelegenheid hebben om lekker te graven.

Hoeveel dieren?

Gerbils zijn van nature groepsdieren, die samen een territorium hebben. In gevangenschap kunnen gerbils het beste in koppeltjes gehouden worden van hetzelfde geslacht. Twee jonge gerbils zijn makkelijk aan elkaar te koppelen. Op volwassen leeftijd kan dit wat moeilijker zijn en is het beter om dit onder begeleiding te doen van iemand die er ervaring mee heeft.

Levensverwachting

Een gerbil kan wel 5 jaar oud worden.

Verzorging

Gerbils vergen relatief weinig onderhoud maar zijn toch actieve en aanwezige huisdieren. Omdat het dieren zijn die kunnen overleven in droge gebieden hebben ze maar weinig vocht nodig. Daardoor plassen ze ook maar weinig. Gerbils hebben echter wel net als ieder ander dier altijd de beschikking over vers drinkwater nodig. Afhankelijk van de grootte van het verblijf moet het hok eens in de twee of vier weken schoongemaakt worden. Geef ze bij het schoonmaken een dikke laag bodembedekking zodat ze daarin kunnen graven en ermee kunnen sjouwen. Varieer de indeling van de kooi, zodat de wereld waarin je gerbils leven interessant voor ze blijft.

Een goed basisvoer voor gerbils is zeer gevarieerd en bevat bij voorkeur een aardige hoeveelheid zaden en gedroogde groente. Daarnaast zitten er meestal wat granen en brokjes in. Omdat het omnivoren (alleseters) zijn hebben ze behoefte aan dierlijke eiwitten. Een voer speciaal voor gerbils of dwerghamsters zal hier meestal in voorzien. Daarnaast mogen ze dagelijks enkele stukjes verse groente krijgen.

Samengevat

Gerbils zijn....

- Kijk-dieren, ze zijn zeer snel en niet zo makkelijk in de hand te houden
- Groepsdieren, die niet alleen gehouden mogen worden
- Actieve dieren, ze zijn niet alleen 's nachts actief maar ook overdag
- Woestijndieren, die niet sterk ruiken

Hamster

Hamsters zijn met name 's nachts actief, overdag slapen ze veel. De meeste hamsters vinden het niet prettig om opgepakt te worden, daarom zijn het met name "kijkdieren".

Ruimte en huisvesting

Hoewel veel hamsterverblijven die te koop zijn kleiner zijn, heeft een hamster een verblijf nodig van minimaal 80 cm lang. Omdat ze zich makkelijk uit hun verblijf kunnen knagen is het handig om voor een kooi of bak te kiezen die geen plastic uitsteeksels of randjes bevat. Hamsters klimmen graag. Hiervoor is het handig als de tralies van de kooi horizontaal staan. Geef ze wat interessante speeltjes, tunneltjes en huisjes zodat ze wat kunnen onderzoeken. Verder is een hamsterwiel een aanrader. Indien je een goudhamster wilt nemen is het belangrijk om een groot wiel aan te schaffen: deze wielen hebben een doorsnede van 25-30 cm. In een klein wiel voor dwerghamsters kunnen zij vergroeiingen aan hun rug krijgen.

Hanteerbaarheid

Hamsters kunnen tam gemaakt worden. Ze voelen zich echter vrij makkelijk bedreigd en moeten dus met geduld leren dat oppakken niet eng is. Ook blijven ze moeilijk stil zitten. Dit maakt ze minder geschikt als dier om op schoot te nemen.

Gedrag

Hamsters zijn met name in de schemering en 's nachts actief. Dat maakt ze niet erg geschikt om op een slaapkamer te staan. Een hamster loopt van nature enkele kilometers in een nacht, op zoek naar voedsel. Hier kunnen wij in tegemoetkomen door een loopwiel (dicht en in de juiste grootte) te geven.

Hamsters "hamsteren" en nemen hun voedsel mee naar hun nest. Daardoor kan het lijken alsof ze

enorme hoeveelheden eten, terwijl ze aan slechts 10 a 15 gram hamstervoer al genoeg hebben. Dat is maar een héél klein beetje!

Hoeveel dieren?

Hoewel mensen graag twee hamsters nemen zijn het echt solitaire dieren, die alleen gehouden moeten worden. In het wild komen ze alleen samen om te paren. Twee hamsters in een kooi kunnen elkaar dodelijk verwonden.

Levensverwachting

De meeste hamsters worden ongeveer 2 tot 3 jaar oud.

Verzorging

Het verzorgen van een hamster vergt relatief weinig werk. Hun kooi moet eens per week schoongemaakt worden en ze moeten dagelijks vers water en een klein beetje hamstervoer krijgen. Als je de hamster tam wilt maken zal hij elke dag met wat geduld in de hand gehouden moeten worden. Voor het welzijn van de hamster is dit echter niet noodzakelijk; als zij hun eigen ding kunnen doen zijn ze meestal tevreden. Zorg er wel voor dat de kooi inrichting af en toe verandert, zodat de hamster ook wat nieuws te onderzoeken heeft.

Samengevat

Hamsters zijn...

- Nachtdieren, die overdag vooral slapen
- Solitaire dieren
- Kijk-dieren, die met de juiste begeleiding redelijk tam kunnen worden
- Dieren die veel beweging nodig hebben, waarvoor een hamsterwiel belangrijk is.

Rat

Ratten zijn nieuwsgierige, vriendelijke groepsdieren waar je veel plezier aan kunt beleven. Ze kunnen zeer tam worden en zijn erg intelligent.

Ruimte en huisvesting

Ratten hebben een ruime kooi nodig in zowel de hoogte als de lengte om voldoende te kunnen bewegen. Helaas zijn aangeboden verblijven vaak te klein. Kijk daarom naar een kooi die liefst ongeveer een meter hoog en een meter lang is, groter is altijd beter. Hierin kunnen dan ook meer dan twee ratjes gehouden worden.

Controleer of de kooi geen plastic uitsteeksels heeft waaraan ze kunnen knagen. De spijlen mogen niet te ver uit elkaar staan (vergelijkbaar met een hamsterkooi) en zijn bij voorkeur horizontaal geplaatst zodat ze kunnen klimmen.

Bied plateaus, dikke touwen, trappetjes en andere klimgelegenheden aan en een of meerdere schuilhuisjes of hangmatjes. Let op: ratten kunnen stof maar slecht verdragen en mogen daarom niet op zaagsel gehouden worden. Kies in plaats daarvan voor een stofarm alternatief, zoals hennepvezel of beukensnippers.

Hanteerbaarheid

Ratten kunnen zeer tam gemaakt worden. Zeker als je je dieren bij een goede fokker haalt zullen ze alvast een begin gemaakt hebben aan de socialisatie van je dieren en hebben zij erop gelet dat de ouders vriendelijk zijn. Ratten kunnen zeer gehecht raken aan hun verzorgers.

Gedrag

Ratten zijn de hele dag door in pieken actief en zeer nieuwsgierig van aard. Ze zijn ook veel met hun soortgenoten bezig. Daarnaast zijn het hele schone dieren, die veel aandacht besteden aan hun verzorging.

Als de dieren volwassen zijn kunnen ze wat rustiger worden, waardoor de kans bestaat dat ze makkelijk dik worden. Dit kan je voorkomen door niet te vet voer te kopen en dit niet standaard in een voerbakje aan te bieden. Je kan het bijvoorbeeld verspreiden of verstoppen in de kooi, in doosjes, wc-rolletjes met wat wc-papier ertussen, etc.

Hoeveel dieren?

Ratten zijn uitgesproken groepsdieren die minstens per twee, maar het liefst nog met meerdere dieren gehouden moeten worden. Houd alleen mannetjes of alleen vrouwtjes, anders heb je constant jongen en onderlinge ruzies.

Levensverwachting

De meeste ratten worden ongeveer 2 jaar oud.

Verzorging

Het verzorgen van een aantal ratjes kost relatief weinig werk, maar meer dan het verzorgen van hamsters of gerbils. Hun kooi moet minstens eens per week schoongemaakt worden en ze moeten dagelijks vers water en

wat voer krijgen. Een gezonde aanvulling daarop zijn gewassen rauwe verse groenten. Ze zitten boordevol vitamines, mineralen en andere stoffen die niet in geproduceerd voedsel voorkomen. Daarnaast bevatten groenten maar weinig vet en koolhydraten en veel vezels, waardoor je ratten eerder een verzadigd gevoel krijgen en minder makkelijk dik worden. Ook af en toe een stukje ei, een ongezouten pinda (in de dop voor extra uitdaging) of een ongezouten nootje is heel gezond.

Als je je ratjes tam wilt maken zal je ook dagelijks even met ze bezig moeten zijn om hun vertrouwen te winnen en te behouden. Eenmaal gewend vinden ze het vaak prachtig om mee door het huis te lopen op je schouder of bijvoorbeeld te onderzoeken wat er op de tafel of de bank te vinden is. Zorg dat andere huisdieren niet bij ze kunnen wanneer je je ratten uit de kooi haalt.

Samengevat

Ratten zijn...

- Dieren die zeer tam kunnen worden
- Uitgesproken groepsdieren
- Nieuwsgierige dieren die graag dingen onderzoeken
- Dieren die veel beweging nodig hebben, bijvoorbeeld door te klimmen en buiten de kooi te lopen

Hond

Honden kunnen een enorme aanwinst zijn voor mensen. Ze vergen echter aanzienlijk meer verzorging dan andere veelgehouden huisdieren. Het is zeer belangrijk dat zij tegemoet gekomen worden in hun gedragsbehoeftes om ervoor te zorgen dat ze zich prettig voelen.

Ruimte

Een hond houden in een appartement hoeft het welzijn van de hond niet aan te tasten. Als de eigenaar zorgt voor geestelijke uitdaging en buitenshuis voor voldoende beweging hoeft een beperkte ruimte geen belemmering te zijn voor een hond. Ze hebben echter ook in huis voldoende ruimte nodig om te kunnen spelen, zeker als er meer dan één hond in huis woont. Een ruime woning met tuin

heeft daarom wel de voorkeur, zodat ze ook wat bewegingsvrijheid buitenshuis hebben.

Tijd en verzorging

Het hebben van een hond vergt aanzienlijk meer tijd en verzorging dan andere huisdieren. Ze moeten uitgelaten worden, beweging krijgen, geestelijk uitgedaagd worden en hebben echt contact met hun gezin nodig om zowel geestelijk als lichamelijk gezond te blijven. Naast gewone uitlaat rondjes kan je bijvoorbeeld met je hond gaan fietsen, een lange wandeling maken, spelletjes doen, trainen of een hondensport beoefenen.

Om ze geestelijk gezond te houden hebben ze uitdaging nodig. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van trainen met de eigenaar en door steeds verschillende speeltjes en spelletjes aan te bieden. Door nieuwe oefeningen te proberen wordt een hond uitgedaagd om na te denken. Er zijn talloze leuke boekjes te koop met hondenspelletjes en hondenkunstjes, waarmee baas en hond voor weinig geld urenlang samen bezig kunnen zijn. Ook op verschillende websites is veel inspiratie op te doen. Samen trainen met je hond is goed om een sterke band met je huisgenoot op te bouwen, je hond een uitlaatklep te geven voor zijn energie en hem in beweging te houden.

Hoewel het ene dier meer werkdrijf heeft dan het andere is er voor elke hond wel een discipline die hij leuk vindt. Voor werkhonden is het echt een vereiste om ze voldoende uitdaging te geven om te voorkomen dat ze probleemgedrag ontwikkelen. Dit komt dan meestal voort uit energie die zij niet op de juiste manier kwijt kunnen, wat zich op een andere (vaak vervelende) manier uit. Maar ook als je hond van nature vrij makkelijk is, is het natuurlijk geweldig als je samen iets kunt doen wat je leuk vindt. Tegenwoordig zijn er steeds weer nieuwe originele activiteiten voor hond en baas. Denk hierbij buiten gehoorzaamheid eens aan behendigheid/agility, speuren, canine freestyle, hoopers, treibbal, schapen drijven of canicross.

Pup of volwassen hond?

Het grote voordeel van een pup is dat hij qua indrukken bijna helemaal 'blanco' is. Je kan hem dus nog vormen en leren wat je graag wilt. Je weet precies wat er met hem gebeurd is en als er eventuele gedragsproblemen optreden, is de oorzaak vaak makkelijker te achterhalen. Het opvoeden van een pup vergt echter veel tijd en als je jouw pup geen consequente opvoeding geeft kan je hier later mogelijk problemen van krijgen. Wil je een pup aanschaffen, dan is de ideale leeftijd bij voorkeur 8 tot maximaal 12 weken zodat het mogelijk is om het karakter van de hond mee te vormen naar wat voor jouw situatie belangrijk is.

Een volwassen hond heeft als voordeel dat hij al grotendeels gevormd is. Je weet dus min of meer wat je in huis haalt, zowel qua karakter als uiterlijk. Wanneer je de hond van een bekende krijgt, weet je wat ermee gebeurd is. Wanneer dit niet het geval is, is het moeilijk om eventuele oorzaken van probleemgedrag te herleiden.

Ras of rasloos?

Een stamboom is geen vereiste om een gezonde leuke hond te kunnen krijgen, zolang de afstamming van de hond bekend en verantwoord is. Dit laatste geldt ook voor kruisingen die bewust gefokt zijn. Let er altijd op dat de hond een uiterlijk heeft dat hem niet belemmert om normaal te functioneren (zoals een te platte neus, teveel huid of een te lange rug). Als de afstamming bekend is is het daarnaast raadzaam om je te verdiepen in mogelijke aandoeningen die binnen de familie of het ras voorkomen. Niet alle fokkers fokken verantwoord met hun honden, terwijl dit juist belangrijk is om ziektes en ongewenst gedrag zoveel mogelijk uit te sluiten. Vraag daarom altijd naar gezondheidspapieren van de ouders wanneer je een rashond koopt. Naast algemene testen voor de ogen, heupen en ellebogen zijn er bij de meeste rassen ook specifieke afwijkingen waarop de ouderdieren getest moeten zijn.

Hoewel het uiterlijk een rol speelt is het met name belangrijk om een hond uit te kiezen die een passend karakter heeft. De meeste rashonden zijn oorspronkelijk gefokt voor een bepaald doel. Zo is de Border Collie gefokt als schapendrijver. Wanneer hij als huishond gehouden wordt en niet genoeg beweging en geestelijke uitdaging krijgt, is de kans groot dat de hond gefrustreerd raakt of zich op een andere manier gaan vermaken. Dat is vaak niet een manier waarvan de eigenaar gecharmeerd is: het vernielen van spullen, hyperactiviteit en zelfs het 'opdrijven' van mensen. De Jack Russell Terrier daarentegen is een hondje dat gefokt is om dieren uit hun schuilplaats te blaffen. Deze hondjes zijn dus nogal onverschrokken en hebben vaak een sterk jachtinstinct.

Het is dus belangrijk dat je weet wat voor karakter de meeste honden van een bepaald ras hebben, want een karakter dat bij het gezin past (en een goede gezondheid!) is vele malen belangrijker dan een perfect uiterlijk.

Kruisingen van twee rassen zijn ook steeds vaker te zien. Het kan een groot voordeel zijn (mits er gezonde ouders ingezet worden). Honden zijn dan genetisch minder aan elkaar verwant en hebben dus minder kans op erfelijke ziektes. Dit sluit echter niet uit dat kruisingen nooit erfelijke gebreken krijgen, of dat alle rashonden erfelijke gebreken hebben.

Gezondheidstesten zijn dus altijd van meerwaarde wanneer er met een hond gefokt gaat worden.

Let er ook op welke karaktereigenschappen de ouders oorspronkelijk hebben en of dit goed bij elkaar past. Het kruisen van bijvoorbeeld een reactief ras met een gerserveerd ras kan ook vervelende situaties opleveren.

Naast kruisingen tussen twee rashonden zijn er natuurlijk ook een heleboel honden die geen rashonden als ouders hebben. Vaak kan je aan het uiterlijk van deze honden wel een beetje zien wat voor rassen er ongeveer verantwoordelijk zijn geweest voor dit unieke eindproduct.

Wanneer je een rasloze pup hebt weet je vaak van tevoren niet wat voor hond het zal worden, zeker als je niet weet wat de ouder(s) zijn. Het kan dan soms moeilijk zijn om te zeggen wat voor karakter de hond krijgt, hoe groot hij gaat worden en wat voor vacht hij zal krijgen.

Geslacht

Een reu en een teef verschillen in enkele opzichten van elkaar. Reuen worden over het algemeen iets groter dan teven. Vooral naar andere reuen kunnen sommigen zich willen laten gelden. Het castreren van de

hond biedt soms uitkomst, maar lang niet altijd en kan weer andere problemen met zich meebrengen. Daarnaast kunnen teven elkaar net zo goed niet mogen. Veel reuen hebben ook een drang om hun territorium te markeren. Dit doen ze door regelmatig tegen hoge objecten in de omgeving te plassen. Dit gedrag is redelijk af te leren en sommige reuen doen dit nauwelijks. Er zijn ook teven die dit doen.

Belangrijk om te weten is dat een teef ongeveer tweemaal per jaar loops wordt. Deze periode duurt ongeveer drie weken, waarin de teef druppeltjes bloed verliest. Bij de ene teef is hier nauwelijks iets van te merken, terwijl de ander redelijk wat bloedt. Sommige teven kunnen zich heel anders gaan gedragen als ze loops zijn. Ook zijn ze extra aantrekkelijk voor reuen, omdat ze gedekt kunnen worden.

Vachtverzorging

De vachtstructuur van honden kan enorm verschillen. Het is belangrijk om de vacht van de hond mee te nemen in de afweging welke hond je kiest. Aan de meeste kortharige rassen zal je weinig onderhoud hebben, een ruwharige hond moet af en toe geplukt worden. Andere honden vereisen dagelijks onderhoud aan hun vacht. Je moet het wel op kunnen brengen om dat te doen of het geld hebben om je hond op tijd naar een trimmer te brengen.

Grootte

Ondanks het feit dat alle honden tot dezelfde soort behoren, bestaat er een enorm verschil in grootte. De alom bekende Chihuahua met een gewicht van 1,5 kilogram is een van de kleinste rassen ter wereld, terwijl sommige Dog-achtigen wel 80 kilogram kunnen wegen.

Een grote hond kan niet altijd handig kan zijn wanneer je oppas nodig hebt of ergens heen gaat. Een grote hond heeft ook meer voer, een grotere mand, etc. nodig. Ze zijn dus vaak duurder in onderhoud. De gemiddelde levensverwachting van grotere honden is korter dan die van kleine honden.

Hoeveel dieren?

Honden zijn roedeldieren. Dat wil zeggen dat ze niet alleen gehouden kunnen worden. Het menselijke gezin is daar een goede vervanger van als de hond voldoende aandacht krijgt. Een soortgenoot waarmee het klikt kan echter voor veel honden een meerwaarde zijn. Of honden daar behoefte aan hebben hangt af van het karakter van de honden en van de hoeveelheid aandacht die de hond van zijn gezin krijgt.

Levensverwachting

De levensverwachting van een hond varieert enorm, maar gemiddeld wordt een hond ongeveer 12 jaar oud. Grotere honden worden meestal minder oud dan kleine honden. Daarnaast zijn er vele factoren van invloed op de leeftijd, zoals bouw, familieziektes of -gevoeligheden, stress, voeding en beweging.

Samengevat

Honden zijn...

- Groepsdieren, die betrokken moeten worden bij het gezin en bij voorkeur regelmatig contact hebben met soortgenoten
- Huisgenoten, die veel meer tijd en aandacht nodig hebben dan andere veelgehouden dieren
- Dieren die elke dag beweging, aandacht en uitdaging nodig hebben om geestelijk en lichamelijk gezond te blijven
- Dieren die met hun karakter bij hun gezinssituatie en het karakter van hun eigenaren moeten passen

Kat

Katten zijn over het algemeen gezellig aanwezige huisdieren die naast aandacht van hun eigenaren ook graag hun eigen ding doen. Ze vergen meestal minder tijd dan een hond.

Ruimte

Katten hebben ruimte nodig om te kunnen bewegen. Dat kan door ze veel toegang te geven tot kamers in huis en bij voorkeur ook tot een of meerdere trappen. Zet de spulletjes voor je kat verspreid neer, zodat hij ook echt op en neer moet lopen om overal bij te kunnen. Een klimtoren voor katten wordt vaak ook gewaardeerd.

Het is voor katten prettig als ze ook naar buiten kunnen. Zorg wel dat je dieren geen overlast veroorzaken bij burens of zichzelf in gevaar kunnen brengen (bijvoorbeeld dichtbij een drukke weg). Er zijn systemen te koop om katten in je eigen tuin te houden.

Hanteerbaarheid

De meeste katten laten zich, eenmaal vertrouwd aan hun verzorger, goed aaien en oppakken. Niet alle dieren zijn hier echter van gediend en sommige katten kunnen hun nagels gebruiken als ze ergens geen zin in hebben.

Gedrag

Katten brengen het grootste deel van de dag door met rusten en slapen. Geef ze hiervoor meerdere comfortabele plekjes waar ze uit kunnen kiezen. Tussendoor zijn ze actief en is het belangrijk dat ze beweging en uitdaging krijgen.

Hoeveel dieren?

Katten zijn in principe solitaire dieren. Sommige dieren vinden het echter prettig om een soortgenootje om zich heen te hebben. Het introduceren van nieuwe katten vergt meestal enige tijd (vraag hierbij om advies van een deskundige) en biedt niet altijd garantie dat twee katten elkaar volledig accepteren.

Levensverwachting

Katten kunnen met een juiste voeding en verzorging 15 tot 20 jaar oud worden.

Verzorging

De meeste katten vinden het prettig om aandacht te krijgen van hun eigenaren. Daarnaast dient hun kattenbak regelmatig schoongemaakt te worden om te voorkomen dat ze zich ergens anders in huis ontlasten. Zet de bak op een rustige plek en kijk welke kattenbakvulling je kat prettig vindt, want niet alle katten accepteren elke vulling.

Omdat katten veel slapen en bij ons in huis niet meer hoeven te jagen is het belangrijk om je kat bezig te houden. Dat kan bijvoorbeeld door met hem te spelen of door kattenbrokjes te verstoppert in huis. Katten zijn nieuwsgierig en kunnen zich al prima vermaken met bijvoorbeeld een kartonnen doos of andere simpele objecten.

Een gezonde voeding is essentieel om je kat gezond te houden. Katten zijn van nature carnivoren (vleeseters) die weinig drinken. Ze zullen daarom meestal het gezondst zijn op (diepvries)vlees voor katten of een kattenvoer van goede kwaliteit met een hoog vleespercentage. Indien je van plan bent om droogvoer te geven is het belangrijk om in de gaten te houden of je kat voldoende drinkt. Een aanzienlijk deel van de huiskatten ontwikkelt namelijk blaasgruis of nierstenen, wat onder andere veroorzaakt wordt doordat ze te weinig drinken. Nog beter is om dan dagelijks wat natvoer bij te geven, omdat dit voor een groot deel uit vocht bestaat. Zo hoeft een kat niet zoveel meer te drinken.

Samengevat

Katten zijn...

- Dieren die aandacht van hun eigenaar nodig hebben, ook al zijn het solitaire dieren
- Dieren die veel slapen, maar ook heel actief kunnen zijn
- Roofdieren, die uitdaging en beweging nodig hebben om gezond te blijven

Parkieten en Papegaaien

Er zijn vele verschillende soorten parkieten en papegaaien die als huisdier gehouden worden. Ze stellen ieder hun eigen eisen aan voeding, huisvesting en verzorging. Ook in het gedrag van verschillende soorten zit een enorm verschil. Verdiep je dus goed in de soort voordat je vogels aanschaft.

Ruimte

Als je vogels binnen wilt houden, houd er dan rekening mee dat de kooi zelf vaak niet groot genoeg is om voldoende te kunnen vliegen. Ze moeten dan ook de gelegenheid krijgen om regelmatig los te mogen in huis. Parkieten en papegaaien kunnen, afhankelijk van de soort, veel lawaai maken. Binnenshuis kan een vogelkooi of kamervolière zorgen voor stof en rommel. Indien bewoners daar overgevoelig voor zijn is het aan te raden te overwegen om de vogels buiten in een volière of in een andere aparte ruimte te houden.

Een buitenvolière biedt meestal wat makkelijker de mogelijkheid om lekker ruim te zijn, zodat je vogels ook daadwerkelijk kunnen vliegen. Verdiep je

ook hier in de hoeveelheid lawaai die de vogels die je op het oog hebt kunnen produceren. Met name in een rijtjeswoning kunnen sommige soorten voor geluidsoverlast zorgen. Een oplossing die door kwekers vaak gebruikt wordt is de vogels in een goed gebouwde schuur of in een ander bijgebouw te houden.

De meeste parkietensoorten zijn gek op klimmen. Hiervoor is het handig als de kooi ook de hoogte in gaat en de tralies horizontaal staan. In een buitenvolière kunnen ze gewoon tegen het gaas omhoog en omlaag klimmen. Zorg dat gaas in een volièr van zodanige dikte is dat de vogels het niet kapot kunnen maken, dat geldt met name voor grotere soorten. Gebruik ook liever geen hout in de constructie, omdat dit kapotgebeten kan worden. Als vogels jaarrond buiten verblijven is het belangrijk om een beschut nachtverblijf aan te bieden.

Hanteerbaarheid

De meeste parkieten- en papegaaensoorten kunnen zeer tam worden. Het vergt echter veel geduld om het vertrouwen van de vogels te winnen. Een vogel die alleen leeft is wellicht wat makkelijker tam te maken, maar het onthouden van een soortgenoot om de vogel meer aan ons te laten hechten is niet eerlijk ten opzichte van het dier. Het moet het grootste gedeelte van de dag alleen doorbrengen, terwijl de meeste vogelsoorten van nature een partner hebben met wie ze de hele dag samen zijn. Dit kan op den duur ook leiden tot probleemgedrag en agressie.

Hoeveel dieren?

Sommige kwekers en eigenaren beweren dat vogels tammer worden als ze met de hand zijn grootgebracht, zonder hun ouders. In Nederland is het verboden om vogels met de hand groot te brengen, tenzij een jonge vogel anders in levensgevaar is. Dit is een goede zaak, omdat de ouders niet alleen precies weten wat zo'n jong vogeltje nodig heeft, maar ook omdat de dieren hierdoor normaal vogelgedrag leren.

Geen enkele vogel is bestemd voor een leven in zijn eentje. De meeste parkieten- en papegaaiensoorten leven in koppels of groepen. Sommige soorten verdragen andere koppels beter in hun verblijf dan andere. Verdiep je dus altijd goed in het soort vogel dat je ze besluit aan te schaffen.

Gedrag

De meeste soorten parkieten en papegaaien maken veel geluid. Er zit veel verschil in soorten als het aankomt op hoe vaak en hoe hard ze dat doen. Er zijn enkele soorten die beduidend minder lawaai maken, zoals de bourkeparkiet en de kakariki. Ook de grasparkiet en de valkparkiet maken vergeleken met bijvoorbeeld agaporniden vrij weinig geluid.

Spullen onderzoeken en kapotmaken is een favoriete bezigheid van de meeste parkieten- en papegaaiensoorten. Omdat het slimme vogels zijn is het aan te raden om ze die gelegenheid te geven. Dat kan met speelgoed speciaal voor deze vogels, maar ook door bijvoorbeeld doosjes te vullen met wat voedsel of door fruitboomtakken op te hangen.

Indien niet voorzien wordt in de basisbehoeften van parkieten en papegaaien kan een vogel probleemgedrag ontwikkelen. Deze kans kan verminderd worden door het bieden van een prettige en ruime leefomgeving, de juiste voeding, een juiste opvoeding en de aanwezigheid van een soortgenoot. Veelvoorkomend probleemgedrag bij parkieten en papegaaien is agressie, verenpikken en overmatig schreeuwen.

Levensverwachting

De levensverwachting hangt sterk af van de soort, genetische gezondheid en verzorging. De meeste kleine soorten kunnen 10 tot 15 jaar oud worden, middelgrote soorten zoals de valparkiet en pyrrhasoorten 20 tot 25 jaar, maar sommige grote soorten kunnen wel 80 jaar oud worden, zoals de ara. Verdiep je daar goed in, zeker bij de grotere soorten, aangezien die hun eigenaar kunnen overleven.

Verzorging

Het verzorgen van een koppeltje vogels kost relatief weinig werk. De kooi moet eens per week schoongemaakt worden, volières kunnen meestal wat langer wachten. Verander de inrichting af en toe en bied regelmatig nieuw speelgoed of nieuwe objecten aan, zodat de vogels wat kunnen met hun nieuwsgierige aard. Dit draagt ook bij aan een kleinere kans op probleemgedrag.

Dagelijks heeft een vogel vers drinkwater nodig, daarnaast waarderen de meesten een waterbadje. Dit is tevens goed voor een optimale verzorging van hun verenkleed. De basis van de voeding voor de meeste

parkietensoorten is een goede kwaliteit zaadmengeling, aangevuld met onbeperkt grit en maagkiezel (voor een goede werking van de spijsvertering) en af en toe wat eivoer. Verse groente en fruit zijn daarnaast een vaak vergeten maar essentieel onderdeel van hun voeding. Sommige vogels moeten hier in het begin aan wennen, maar de verse vitamines, mineralen en andere stoffen die hierin zitten kunnen een enorme meerwaarde zijn voor hun gezondheid. Probeer dagelijks meerdere soorten te verstrekken. Sommige soorten hebben meer behoefte aan verse voeding dan andere. Let op: avocado is giftig voor vogels en mag dus niet gegeven worden.

Samengevat

Parkieten en papegaaien zijn...

- Aanwezige dieren, die soms veel lawaai kunnen maken
- Dieren die veel rommel kunnen maken in huis
- Dieren die bewegingsruimte moeten hebben om te kunnen vliegen
- Groepsdieren die beter niet alleen gehouden kunnen worden

Kanaries en andere kleine vogelsoorten

Kanaries en tropische vogels zoals zebravinkjes, gouldamadines en rijstvogels zijn populaire vogeltjes. Daarnaast zijn er zogenaamde Europese cultuurvogels; vogels die in de natuur in Europa voorkomen. Denk hierbij aan putters of sijsjes.

Ruimte

Als je vogels binnen wilt houden, houd er dan rekening mee dat de kooi of binnenvolière zodanig groot moet zijn dat je vogels voldoende kunnen vliegen. De meeste kooien die te koop zijn, zijn daardoor eigenlijk helemaal niet geschikt omdat ze veel te klein zijn. Hoe klein deze dieren ook zijn, ze kunnen behoorlijk veel rommel maken in huis. Indien er bewoners gevoelig zijn voor stof is het meestal beter om de vogels buiten (indien ze dat verdragen) of in een aparte ruimte te houden.

Een buitenvolière biedt vaak meer ruimte om te vliegen. Houd er rekening mee dat de meeste tropische vogels niet goed tegen onze winters kunnen

en vanaf een bepaalde temperatuur binnen moeten overwinteren. Dit kan ondervangen worden door de volière (deels) in een bijgebouwtje te plaatsen. Zorg dat soorten die wel buiten kunnen blijven tijdens de winter een beschut en bij voorkeur verwarmd binnenverblijf hebben. Zorg dat het gaas in je volière fijne mazen heeft, zodat je vogels niet kunnen ontsnappen. Het is ook aan te raden om een dubbele laag gaas met een tussenruimte aan te brengen, zodat katten en grotere vogels niet bij je dieren kunnen komen.

Europese cultuurvogels dienen eigenlijk altijd in een ruime buitenvolière gehouden te worden met veel beschutting. Hier voelen zij zich het meest op hun gemak en hebben zij aanzienlijk minder stress.

Hanteerbaarheid

Met geduld kunnen de meeste kanaries en tropische vogels redelijk tam worden. De meeste dieren zullen echter niet zo'n intensief contact met hun verzorgers maken als parkieten en papegaaien. Een of meerdere soortgenootjes zijn voor hen vele malen belangrijker.

Hoeveel dieren?

Kanaries en tropische vogels zijn echte groepsdieren, die behoefte hebben aan een of meerdere soortgenootjes. Verdiep je in de soort, want er zijn ook soorten die geen andere koppeltjes van dezelfde soort in hun verblijf verdragen. De meeste soorten tropische vogels verdragen ook prima andere soorten in een ruim verblijf of volière. Europese cultuurvogels kunnen het beste in koppeltjes gehouden worden.

Let op: Europese cultuurvogels dienen altijd voorzien te zijn van een vaste voeding van het juiste formaat. Hiermee wordt aangetoond dat de vogels niet uit het wild zijn gevangen.

Gedrag

Kanaries en andere kleine vogels zijn vrij makkelijke huisdieren. Ze maken behalve piepen niet veel geluid en de mannetjes kunnen meestal goed zingen. Ze maken dus veel minder geluid dan parkieten en papegaaien en zullen maar weinig overlast veroorzaken.

Levensverwachting

Kleinere vogels worden meestal zo'n 5 jaar oud, maar bijvoorbeeld kanaries en rijstvogels kunnen ook makkelijk een leeftijd van 10 jaar bereiken.

Verzorging

Het verzorgen van een koppeltje vogels kost relatief weinig werk. De kooi moet eens per week schoongemaakt worden, volières kunnen meestal wat langer wachten. Verander de inrichting af en toe en bied regelmatig nieuwe objecten aan, zodat de vogels wat uitdaging hebben in hun verblijf.

Dagelijks heeft een vogel vers drinkwater nodig, daarnaast waarderen de meesten een waterbadje. Dit is tevens goed voor een optimale verzorging van hun verenkleed. De hoofdvoeding bestaat uit een zaadmengeling. Er zijn mengelingen te koop die speciaal zijn samengesteld voor kanaries, tropische vogels of Europese cultuurvogels of zelfs voor specifieke soorten. Geef daarnaast onbeperkt grit en maagkiezel voor een goede werking van de spijsvertering, af en toe eivoer en regelmatig wat verse groente of een stukje fruit. Hierin zitten natuurlijke vitamines, mineralen en andere stoffen die van meerwaarde zijn voor hun gezondheid. Let op: avocado is giftig voor vogels en mag dus niet gegeven worden. Europese cultuurvogels hebben daarnaast, afhankelijk van hun levensstadium, ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Dit kan aangeboden worden in de vorm van verse kleine insectjes (te koop bij een dierenwinkel) of als kant-en-klare insectenpaté. Ook andere kleine vogelsoorten vinden dit een heerlijke traktatie.

Samengevat

Kleinere vogels zijn...

- Relatief eenvoudig te verzorgen dieren
- Dieren die veel rommel kunnen maken in huis
- Dieren die bewegingsruimte moeten hebben om te kunnen vliegen
- Groepsdieren die beter niet alleen gehouden kunnen worden

Een uitgave van:

Hoogwaardige voeding en leuke toebehoren
Cursussen, lezingen en workshops op maat
Aai- en knuffelploeg
Activiteiten voor honden
Diensten voor cavia's

www.beestenplein.nl
info@beestenplein.nl

Caviaopvang Caviaplein
www.caviaplein.nl
info@caviaplein.nl

www.beestenplein.nl